

Úvod do finské kultury

The background features a complex geometric design. It consists of several overlapping, angular shapes in shades of blue and white. The shapes create a sense of depth and movement, with some areas appearing to be layered on top of others. The overall effect is modern and minimalist.

Pojmy a dojmy

1) finská kultura a kultura Finska

2) finská kultura jako „národní kultura“

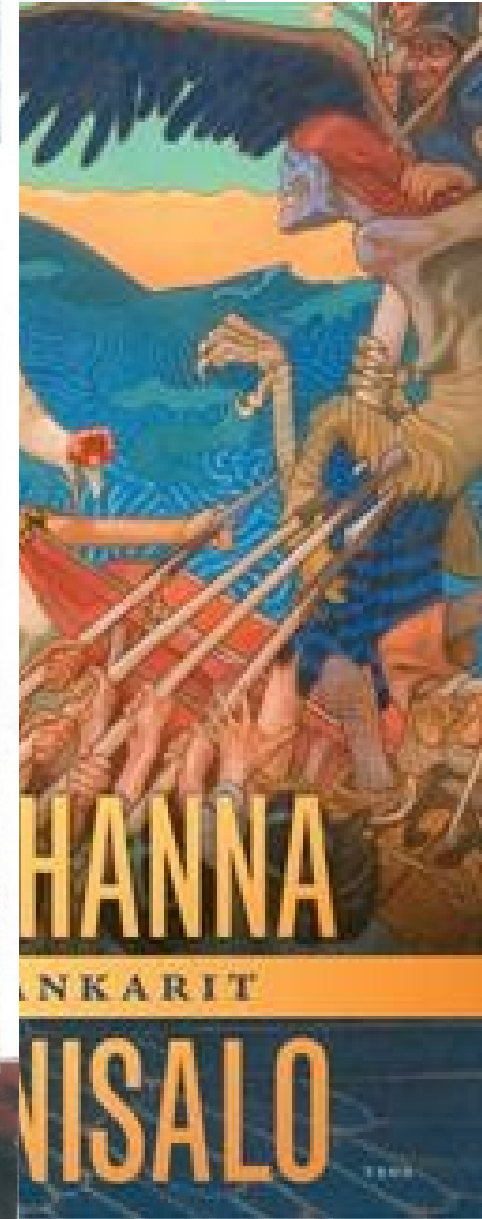
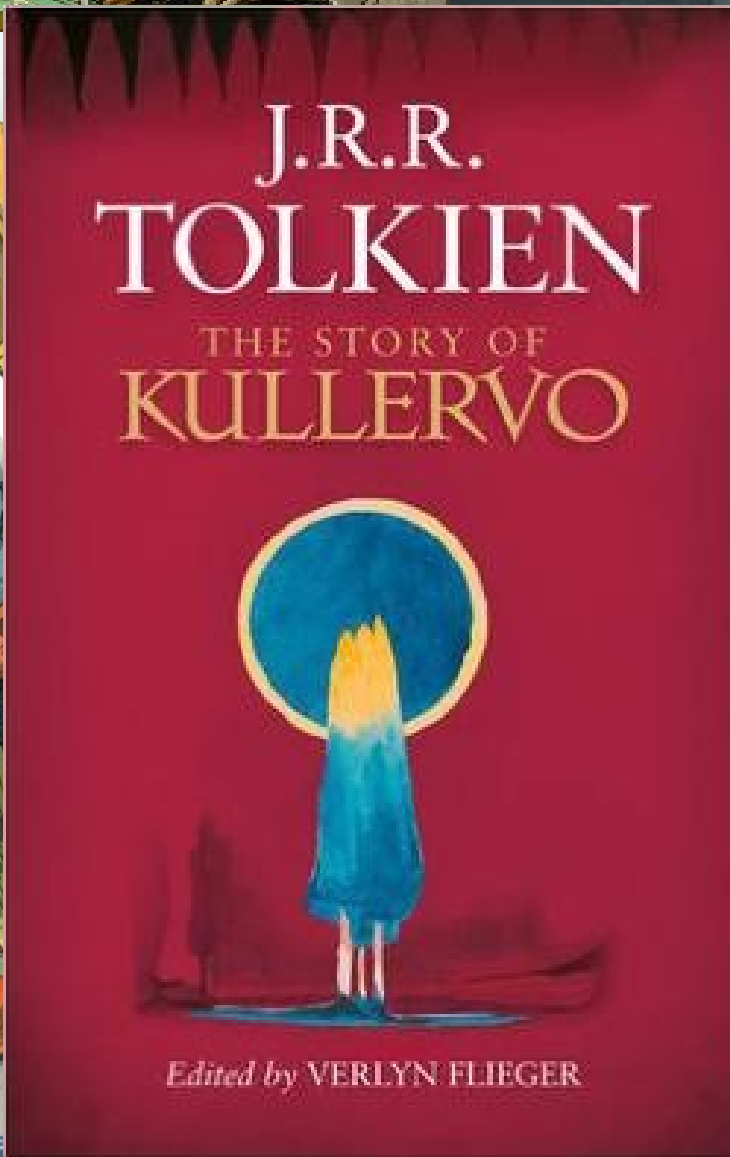
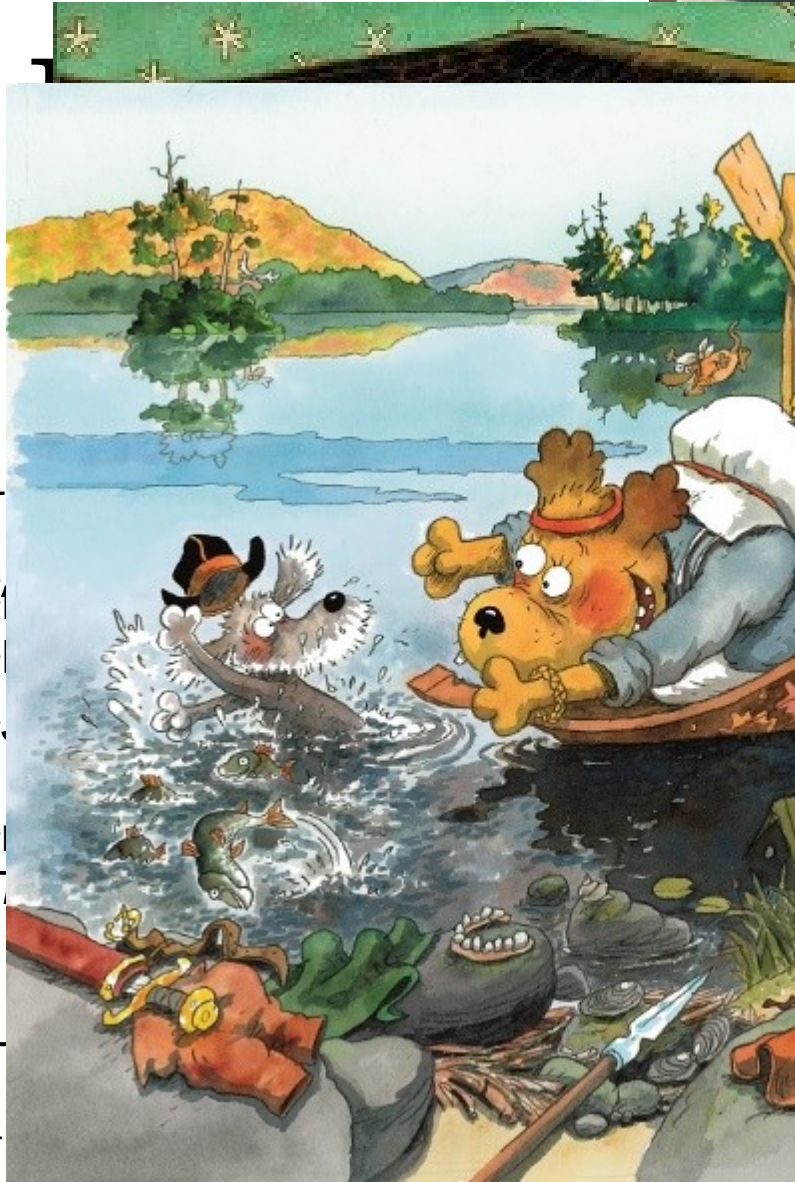
(kansalliskulttuuri) tradice
(3) „veikka“ a „marja“

Harvey (Sam...
do češtiny p...
Holečkova p...

é vydání

-Gene Kurkijarvi: Kullervo
-hudba:

-užité umění:

-talíře porcelánky Arabia (zal. 1873, Gallen-Kallela) - Arabia -

-šperky Kalevala Koru - Kalevala | Kalevala ei ole vain koru

-společnosti: Kalevalaseura (zal. 1919), Kalevan Nuorten Liitto (zal. 1960) atd.

-další: několikrát zfilmována (Sampo, 1959)

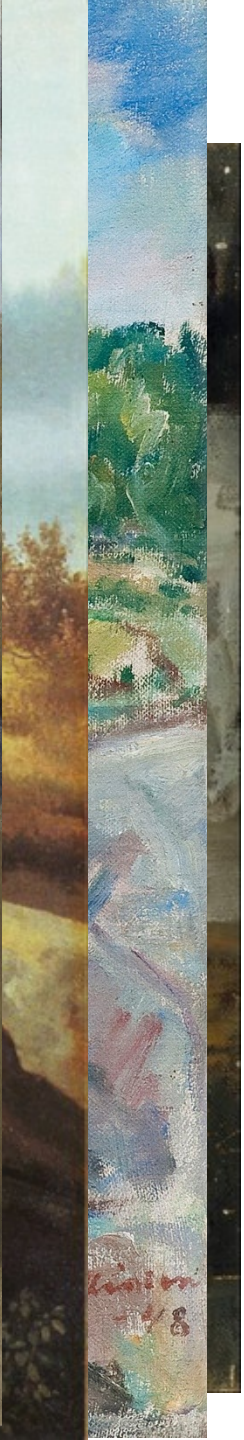
-28. 2. = den Kalevaly

-běžná jména lidí (Ilmari, Marjatta, Osmo, Tapio, Väinö, Annikki, Aino...) a míst (Kaleva v Tampere)

-instituce a produkty (ledoborec Sampo, pojišťovny Sampo a Pohjola)

- střední
urban
- reform
jazyka
- velmo
(Louh
- přelom
skand

A

- začát
- Eliel S
- Armase
- Lars S
- helsins
- 1931:
- zahra
- od 30
- 60. - 7
- Espoc

etí

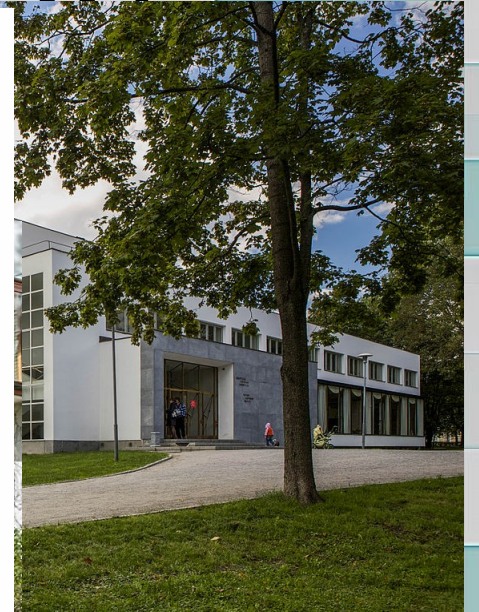
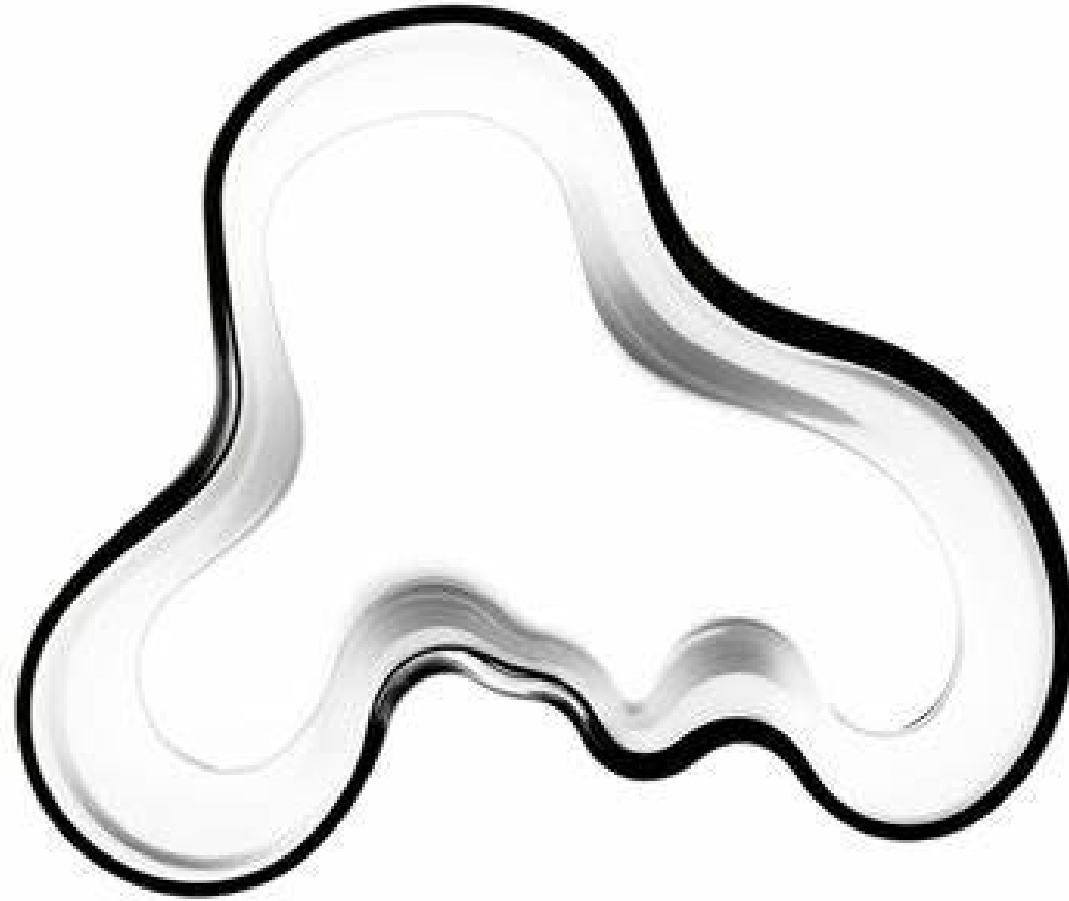
duš4.me

eselliem a

apiola v

Alvar Aalto (1898-1976)

dwsk.me

váza,

Finsl

- Arabia - pc
- Sklárny litt
Nuutajär
- Marimekkc
- Kalevala K
- Lapponia

Literární život

- spousta knihoven, Finové velcí čtenáři
- Home - Oodi (oodihelsinki.fi)
- spousta literárních cen
- Cena Finlandia (*Finlandia-palkinto*) – od 1984, od 1993 jen za román
  - i za nejlepší knihu pro děti a mládež, populárně-vědeckou publikaci, pro středoškoláky
- Cena Severské rady za literaturu – celoskandinávská
- DÚ: podívat se, kteří finští spisovatelé vyhráli tyto ceny + které byly přeložené do češtiny

Finové tančí

•tango

•www.youtube.com/watch?v=p0EwGkMn-kc

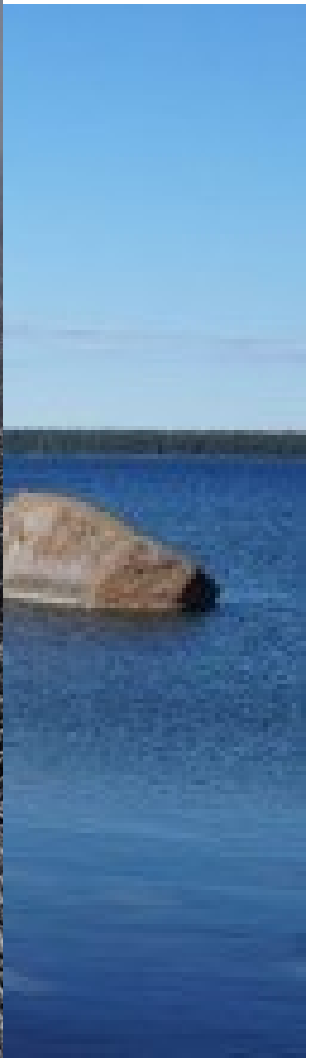
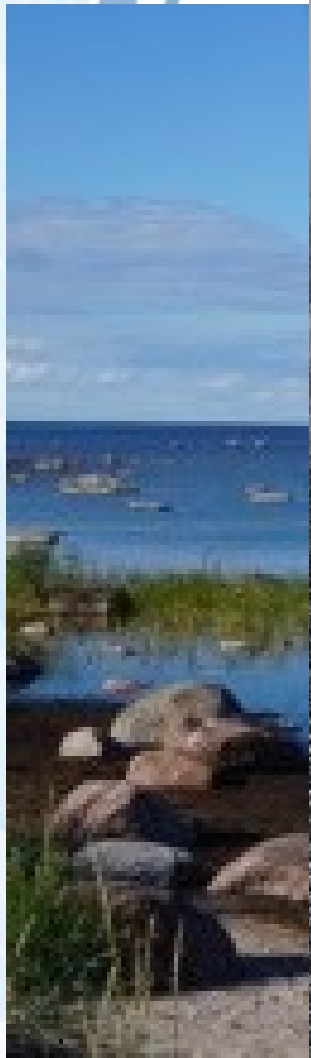
•letkis – jenka, letka jenkka

•www.youtube.com/watch?v=vvretYJ8sh8&list=PLxnKeVeSGI-pgwxj77eE2L2eDdJh8W1-D

Estonsko

Eesti

**Suur
Murumägi**

**318 m. n.
m**

Obyvatelstvo a administrativní členění

1,3 milionu obyvatel
nízká hustota zalidnění (30 lidí/km²)
mírný úbytek obyvatelstva

kraje (maakond, maakonnad): 15

Mõsta

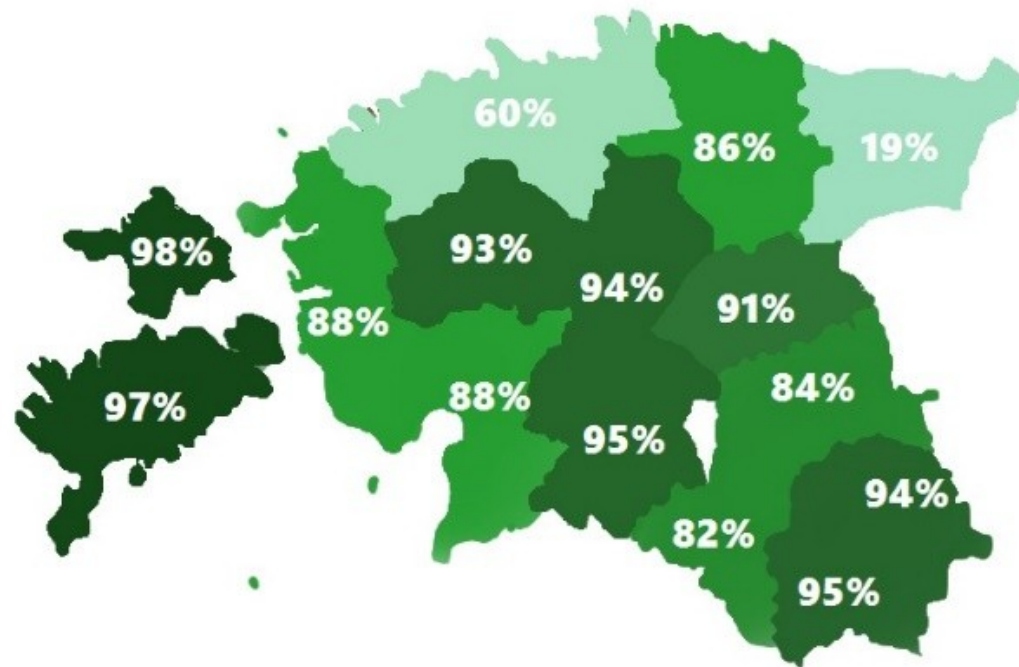
- Tallinn: 435 000
- Tartu: 98 000
- Narva: 62 000
- Pärnu: 40 000
- Kohtla-Järve: 37 000
- Viljandi: 18 000
- Maardu: 17 000
- Rakvere: 15 000
- Sillamäe: 14 000
- Kuressaare: 13 000

Etnické složení obyvatelstva

- 1934: 88 % Estonci x
1989: 61,5 %
- 2020: cca 68,5 % Estonci,
25 % Rusové, dále
Ukrajinci, Bělorusové,
Finové (0,6 %)
- Rusové v Tallinnu cca 37
%, v Ida-Virumaa velká
většina (Narva cca 88 %)

Percentage of ethnic
estonians by county
2015

Náboženství

·Ringo Ringvee o náboženství Estonců:

www.theguardian.com/commentisfree/belief/2011/sep/16/estonia-least-religious-country-world

2011:

·65 % bez příslušnosti k nějaké církvi

·církve: pravoslavná (20 %) luteránská evangelická (12 %), + římská katolíci, další protestantské církve, novopohané (taaraismus, maausk)

Estonština

- jediný úřední jazyk Estonska
- regulátor: Eesti Keele Instituut (v)
- vliv němčiny

- severní a jižní estonština
  - historické varianty
  - boj o status do půlky 18. století

- võruština (võru)

Srovnání

česky

Všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovni co do důstojnosti a práv. Jsou nadáni rozumem a svědomím a mají spolu jednat v duchu bratrství.

finsky

Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan. Heille on annettu järki ja omatunto, ja heidän on toimittava toisiaan kohtaan veljeyden hengessä.

estonsky

Kõik inimesed sünnivad vabadena ja võrdsetena oma väärikuselt ja õigustelt. Neile on antud mõistus ja südametunnistus ja nende suhtumist üksteisesse peab kandma vennluse vaim.

võrusky

Kyik' inemiseq sünnüseq avvo ja õiguisi poolõst ütesugumaidsis. Näile om annõt mudsu ja säämetunnistus ja nä piät üts'tõõsõgaq vele muudu läbi käümä.

setusky

Kõik inemiseq sünnüseq avvo ja õiguisi poolõst ütesugumaidsis. Näile om annõt mudsu ja säämetun'stus ja nä piät ütstõõsõga vele muudu läbi kjauma.

Kalewepoeg

- Estons
- Friedri
- Friedri
- inspira
- první r
- česky
- výtvar

Svátky písní (laulupidut)

- na seznamu UNESCO
- od roku 1869, zpočátku v Tartu, dnes v Tallinnu co pět let
- *Mu isamaa on minu arm* (Lydia Koidula, 1843–1886)

<https://www.youtube.com/watch?v=XTdOiCa0-4o>

X *Mu isamaa, mu õnn ja rõõm* (Johann Voldemar Jannsen) = hymna

- Archiv estonských lidových písní (*Eesti rahvaluule arhiiv*)

<http://www.folklore.ee/era/ava.htm>

Videa k prohlédnutí

www.ceskatelevize.cz/porady/1096911352-objektiv/4986-staty/917-estonsko/

·10 věcí, které jste nevěděli o Estonsku:

www.youtube.com/watch?v=IHHQpge-vZI

·nové Silicon valley?

www.youtube.com/watch?v=Fi1xIDffnJA

www.youtube.com/watch?v=kHiq5UfxePA

·funny facts:

www.youtube.com/watch?v=1TTPq38LyPU